

PŁODNOŚĆ (17) *sb f*

Oba o jasne.

sg *N* płodność (3). ◇ *G* płodności (5). ◇ *D* płodności (2). ◇ *A* płodność (6). ◇ *I* płodnością (1).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVII – XVII1 w.

1. *Zdolność do wydawania potomstwa; indoles Cn (11)* : przywrocił Pan zdrowie Abimelechowi/ y płodność w domu żonom iego. *BibRadz Gen 20 arg.*

Zwrot: »paniam płodność tracić« (1): [*wódka kamforowa*] martwi duchy ożywiające y mocz przyrodzoną/ paniam płodność traci *FalZioł I 71a.*

Przen (3) :

płodność czyja (1): Poznałz iáko tá mátká kościoł Rzymłki odpoczątku święte rodziła y rodzi/ y iakie dzieci ząwždy wychowywała. Vwefeliłz lie z ftárożytności y płodności iey *SkarŻyw A3v.*

a) *Potomstwo (2)* : Riuos eius inebrians: multiplica genimina eius: in ftillicidijs eius letabitur germinans Rzeka boża napełniona iest wodami nagotowałeś ich pokarm [...] Zrzodła iey napełniwłzy racz też rozmnożyć y płodność iey. *WróbŻołt 64/11, V v.*

a. *O Pannie Maryi (6)* : w to tákie małżeństwo [*Maryi i Józefa*]/ włożony iest syn bez męskiego rodziu: y wczczona iest czyłtość nieltychána płodnością. *SkarŻyw 242*; to iest [*poczęcie Chrystusa*] [...] płodność bez nárufzenia *LatHar 476.*

płodność czyja [w tym: G sb (2), pron poss (1), ai poss (1)] (4): Twoiá wielebna płodność niech nam wdzieli załług obfitości. O Páni náłzá *LatHar 485, 106, 635. Cf Wyrażenie.*

Wyrażenie: »małżeńska płodność« (1): [*Maryja*] opátrzoná: [...] nienárufzeniem pánieńłkiew czyłtości: fwobodą wdowiey do służby Pániłkiew przyłtoyney wolności: á nákoniec potomłtwem małżeńłkiew płodności. *LatHar 477.*

2. *Urodzajność, żyzność; urodzaj; fecunditas, saturitas Mącz; feracitas, fertilitas, indoles Cn (6)* : Saturitas, Sytość/ náłycenié/ też vrodzáyność/ płodność. *Mącz 369c, 132d.*

płodność czego [= spowodowana czym] (1): I.M. powiedział [...] Iż Pánná Mária w żywoćie fwym ogárnęła y porodziła mężá: [...] ták iáko runo lámo pełność y płodność rofy w się wzięło ziemi nic nie zoltáwiwłzy: ták Pánná Mária etc. *CzechEp 309.*

Wyrażenie: »płodność ziemie« (1): Lepiey się tym ftáło co zginęli od mieczá/ niż tym co poginęli od głodu/ ábowiem ci wywiedli iáko pobići dlá niedořátku płodności ziemie [*defectu fructuum agrorum*]. *BibRadz Thren 4/9.*

Szereg: »żyźność i płodność« (1): Benedicens coronę anni benignitatis tuę et campi tui repelebuntur vbertate. Ty miły panie dałz bogořlawieństwo roku żyźności y płodności twoiey/ a pola twoie pełne będą obfitości. *WróbŻołt 64/12.*

Przen (1) :

Wyrażenie: »hojna płodność« (1): Ach tá Winnicá którąś łam przeniósł z Egiptu/ [...] Ach tá Winnicá potym ćiernia námnożyła/ á od oney hoyney płodności bárzo odstąpiła *ArtKanc I16v.*

Synonimy: 2. *urodzajność, żyźność.*

Cf NIEPŁODNOŚĆ